

Důvody: O poplatcích notářů zmiňuje se vládní důvodová zpráva, že jsou celkem stejné jako ve dřívějších řádech.

Než ale je velmi žádoucí, aby ustanovení zastaralá byla odstraněna a některá novější ustanovení zase zjednodušena.

Tak odpadníž odičsní předpis »aby byl notář povinen v každém případě bezvýmínečně seznamenati poplatky jím účtované a vybrané na prvopise, snímku, ověřeném opise a výpise atd. a potvrditi na nich příjem a ku žádosti strany ještě jí vydati zvláštní seznam útrat s potvrzením příjmu.

Žádnému podobnému stavu jako jsou advokáti, lékaři, autorisovaní civilní geometři a technické, duchovní správce atd. se neukládá exponovati sazební neb obvyklé odměny na každém kousku papíru o jejich úkonech.

Notář je spoután všemi možnými předpisy, podlehá kárné radě, má zákonní sazbu téměř pro všechny jednoduché výkony, je postaráno o upravení odměn při neshodě a proto stačí, když je povinen vydati straně ku její žádosti podrobný seznam útrat a potvrditi příjem.

Mají snad kontrolovati poznámky odměn na spisech, snímcích, opisech, výpisech atd. úředníci soudní, berní, peněžní, samosprávní a jiní, v jejich rukou písemnosti kolují a kterým úprava nenáleží?

Zajisté stačí předvedené paragrafy sestručiti, jak uvedeno.

Pro pilnost připravené již osnovy vládní nového řádu činí se závěr:

Zmocnění delegáti komorní uplatněte vytčené a zdůvodněné výluky a doplňky v časových anketách ministerských aspoň v uznaných případech stav nejvíce zatěžujících a nejnaléhavějších k uvážení uskutečnění.

JUDr. Anděla Kozáková, kand. notářství.

Návrh k předpisům o spolunabytém jmění pro osnovu čl. občanského zákona.

(Dokončení.)

Koakvisační nárok záleží v tom, jak § 12 odst. 1 uvádí, že každý z manželů může žádati polovici toho, co má druhý manžel ze jmění spolunabytého. Bude na místě snad upozorniti zároveň na to, že podle uherického práva platí totiž předpisy o spolunabytém jmění jen pro poddané a stálou soudní praxí rozšířeny byly i na měšťany. Soudní praxe jich však neuznávala u t. zv. honoraciů, to jest u pracovníků intelektuálních povolání, ex lege pak neplatilo mezi zemanými manžely. Honoraciové a zemani mohli koakvisační právo jen smluviti. Osnova rozšiřuje ustanovení o spolunabytém jmění na Slovensku a Podkarpatské Rusi na všechny občany, bez ohledu na společenskou a hospodářskou třídu.

Jak z § 12 patrně, náleží každému manželovi polovice ze jmění spolunabytého. Toto právo plyne ze zákona, z manželství samého. Náleží tedy právo to manželce i tehdy, jestliže ani nepracuje, ani nevyvíjí žádnou činnost vůbec. Koakvisační majetek patří manželům rovným dílem a platí tu praesumptio iuris et de iure, neboť netřeba dokazovati, že

nabývací činnost manželů byla skutečně společná a v jakém poměru. Poněvadž nárok koakvisační je nárokem zákonným, tedy každý manžel nabývá ipso jure, nemůže žádný z manželů pořizovati druhou polovici koakvisice mortis causa. Ovšem může inter vivos zciziti a zatížit koakvisační majetek, který sám nabyl, bez zřetele na koakvisační právo druhé strany i když táž k tomu nesvolila. Stylisace § 12 odst. 1, že »každý z manželů může žádati polovici toho, co má druhý manžel ze jmění spolunabytého«, není dosti určitou, a poněvadž jde o nárok zákonný, bylo by snad na místě, aby místo slov »může žádati« nárok tento byl jasně vysloven, třeba použitím slov »každý z manželů má nárok žádati polovici toho...«

Pohledávka jest splatná, jak odst. 2. § 12 stanoví, jakmile manželství zanikne po právu, což by vzhledem k našemu právu bylo v případě právoplatné rozluky, smrti jednoho z manželů nebo prohlášením za mrtva, neboť jenom v těchto případech zaniká manželství po právu. Nemůže tedy dojít k rozdělení, když se manželé rozešli na základě dobrovolného nebo nedobrovolného rozvodu, kterým manželství nezaniká po právu, kterým končí však doba koakvisice. De lege lata podle práva slovenského vzniká nárok na rozdělení koakvisice po právoplatném rozvodu. Tím by ovšem vzniklo dvojí právo. Nevím ovšem, jak bude otázka rozvodu a rozluky manželství v unifikovaném obč. zákoně upravena, myslím však, že jest vhodné na tuto okolnost poukázati.

Vůbec nemůže dojít k dělení po dobu trvání manželství. Tato nemožnost dělení spolunabytého jmění během manželství může míti do jisté míry i vliv na stálost manželského svazku. Tedy ani v případě § 10. odst. 2, kdy manželé sami si ustanovili dobu koakvisice, nemohou rozdělení prováděti dříve, pokud manželství nezaniklo po právu. Ovšem pravděpodobně takové rozdělení budou moci provést pod podmínkou, že manželství bude rozlučeno.

§ 13 osnovy ustanovuje, že právo koakvisice ztratí manžel, který se za manželského spolužití proti druhému manželovi dopustil, nebo byl účasten zločinu nebo pokusu vraždy. Dle toho neztrácí manžel tohoto nároku, dopustil-li se proti druhému manželovi zločinu zabítí nebo těžkého ublížení na těle, které má třeba i za následek smrt. Vina při rozluce nepadá dle osnovy rovněž na váhu. Má tedy uvedený nárok i manžel, z jehož viny manželství bylo rozlučeno. To ovšem může míti v určitých případech i dost nespravedlivé důsledky.

Samozřejmě jest ustanovení odst. 2 § 13, že manželskou smlouvou nemůže býti ustanovení § 13 odst. 1 vyloučeno. Ustanovení toto jest zbytečné vzhledem k ustanovení § 879 obč. zák.

V §§ 14 až 22 pojednává osnova o pohledávce na spolunabytém jmění před její splatností. Pohledávku tuto nelze před splatností, tedy před tím, než manželství zaniklo po právu, ani převést ani zabavit. Je to zásada, uplatňovaná v soudní praxi na Slovensku a plynoucí ze skutečnosti, že spolunabyté jmění jest za manželského spolužití co do kvantity neurčitelným. Osnova sice o tom se výslovně nezmiňuje, ale lze míti za to, že nárok koakvisační nemůže býti za trvání manželství ani zajištěn ani na movitém, ani na nemovitém majetku druhé strany. Jediný případ, kdy zajištění se

Odmítne-li ministerstvo vnitra meritorně vyříditi podání strany proto, že není sepsáno v jazyce státním — československém, jest pro jazykovou stránku stížnosti podané na toto rozhodnutí k nejvyššímu správnímu soudu pro porušení jazykového práva rozhodnou jazyková kvalifikace soudního okresu sídla žalovaného ministerstva, i když věc, již se podání ono týkalo, vzešla v soudním okrese s kvalifikovanou menšinou jazykovou, jejíž stěžovatel jest.

Obec, která nařiká stížností na nejvyšší správní soud podanou porušení práva jazykového, vystupuje tu vždy ve vlastnosti strany.

(Usnesení ze dne 29. prosince 1924 č. 5063.)

V řízení dle § 4 zák. ze dne 12. srp. 1921 č. 354 sb. z. a n. jest po stránce jazykové směrodatný soudní okres bydliště osoby, o jejíž status jde, není-li tohoto důvodu příslušnosti rozhoduje (pražský) soudní okres.

(Nález ze dne 22. ledna 1923 č. 6606.)

Při podáních, která činí státní úředníci ve výslužbě jako strany v záležitostech svého služebního poměru, posuzovati jest přípustnost použití menšinového jazyka ve smyslu § 2 jazyk zákona podle soudního okresu, v němž podatel měl v aktivní službě naposledy své úřední sídlo.

(Usnesení ze dne 22. ledna 1923 č. 10.163.)

Okresní soud »Brno okolí« není povinen přijímati německá podání stran ani ve věcech vzešlých v některé z katastrálních obcí, jež byly zákonem ze dne 16. dubna 1919 č. 213 sb. z. a n. se zemským hlavním městem Brnem sloučeny.

(Nález ze dne 22. ledna 1923 č. 11.066.)

Dle § 2 jaz. zák. jsou i cizí státní příslušníci účastní menšinového práva jazykového, jsou-li přípustného menšinového jazyka.

(Nález ze dne 14. února 1923 č. 2607.)

Není porušením § 2 jazykového zákona ze dne 29. února 1920 č. 122 sb. z. a n. jest-li že finanční prokuratura, zastupující stát v soukromoprávním sporu s příslušníkem jazyka minoritního, činí podání na soud toliko v jazyce státním.

(Nález ze dne 23. února 1923 č. 3187.)

Zemskému správnímu výboru nepřísluší ani jako řádné instanci ani jako dohledacímu orgánu nad podřízenými autonomními úřady právo rozhodovati o stížnostech podaných do porušení práv jazykových, spatřovaného v postupu okresní správní komise.

K rozhodování těchto sporů jsou dle § 7 zák. ze dne 29. února 1920 č. 122 sb. z. a n. výlučně političtí úřadové jako dohlédací státní úřady povolány.

(Nález z 10. října 1923 č. 14.945.)

Z ustanovení § 8 odst. 2. jazykového zákona nemůže strana odvozovati právní nárok, aby úřad přes to, že nejsou dány podmínky § 2 odst. 2. přijímal a vyřizoval podání v jazyce jiném než státním.

(Nález ze dne 28. prosince 1923 č. 21.570.)

Pro používání jazyka ve stížnosti na nejvyšší správní soud rozhoduje jazyková kvalifikace obyvatelstva soudního okresu, ve kterém tento spor jazykový vzešel.

(Usnesení ze dne 5. dubna 1922 č. 4574.)

Soudním okresem po rozumu § 2 zák. z 29. února 1920 č. 122 sb. z. a n. rozuměti jest obvod okresního soudu, nikoli obvod sborového soudu, před nimž se spor v I. instanci projednával a jest lhostejno, zda obvod tohoto sborového soudu tvoří také soudní okresy s kvalifikovanou národní menšinou.

(Nález ze dne 27. dubna 1922 č. 5179.)

Presidium nejvyššího soudu v Brně není poslední instancí ve věcech jazykových u nejvyššího soudu vzešlých.

(Usnesení ze dne 11. září 1922 č. 10.845.)

Právo na užití menšinového jazyka je ryze osobním oprávněním příslušníka tohoto jazyka. Advokát, činí-li jako právní zástupce neb obhájce za něho podání, jedná jenom jeho jmé-

nem a dlužno tedy o otázku přípustnosti použití jazyka menšinového posuzovati i tu dle osoby zastupujícího.

(Nález ze dne 29. března 1921 č. 13.297.)

Dle § 2 jazykového zákona jsou i cizí státní příslušníci účastní menšinového práva jazykového, jsou-li příslušníky přípustného menšinového jazyka. Retorse proti příslušníkům cizího státu může se použiti jen na základě všeobecné normy pro všechny úřady a soudy státu závazné.

(Nález ze dne 5. října 1921 č. 12.285.)

Advokát zastupující cizince při ústním jednání před nejvyšším správním soudem, podléhá po stránce jazykové stejným omezením jako strana sama.

(Usnesení ze dne 11. února 1920 č. 1042.)

Právo na ochranu menšinovou v ohledu jazykovém mají i osoby právnické, tedy též okresní školní rada, pokud vystupuje jako strana k obhájení svých práv.

(Usnesení ze dne 26. června 1919 č. 2334.)

r. k.

Zásadní rozhodnutí nejvyššího správního soudu ve věcech poplatků převodních (hlavně nemovitostních).

Koupí-li obec »k účelům obytným v akci za účelem řešení bytové nouze« dům, který dosud nesloužil k obývání, přísluší jí při tom osobní osvobození od poplatků ve smyslu pol. 44/75 lit. b) popl. zákona.

(Nález ze dne 14. března 1927 č. 11.790.)

Pro otázku osobního osvobození obce od převodního poplatku z koupě domu podle saz. pol. 44/75 lit. b) p. z. jest rozhodným onen **určitý úkol**, jehož plnění obec v době uzavření kupní smlouvy sledovala (nouzové ubytování); změna v určení koupeného domu později nastalá (pro účely vodárny) jest pro otázku tu bez významu.

(Nález ze dne 14. března 1927 č. 12.307/26.)

Bylo-li konečné rozhodnutí o převodním poplatku, vydané na rekurs prodávajícího, ale adresované také kupujícímu, jemuž se tím uložila nově poplatková povinnost, doručeno prodávajícímu, tím však předáno kupujícímu a jím převzato, nastalo tím doručení náhradní a jest kupující oprávněn, stěžovati si k nejvyššímu správnímu soudu.

(Nález ze dne 14. března 1927 č. 11.790.)

Osvobození od převodních poplatků z převodu novostaveb ve smyslu § 38, odst. 2. zák. č. 100/1921 sb. z. a n. nevyžaduje, aby pro dotýčnou novostavbu byla povolena finanční podpora státu podle tohoto zákona.

(Nález ze dne 14. března 1927 č. 11.790.)

Prodej obecních stavebních pozemků stavebnímu družstvu ke stavbě činžovních domů není osvobozen od převodního poplatku ve smyslu saz. pol. 20/102 lit. f), popl. zákona.

(Nález ze dne 14. března 1927 č. 9198.)

Nemá-li úřad po ruce ani inventury (bilance) všemi společníky podepsané (čl. 91. obch. z.) nebo aspoň všemi společníky za správnou uznané, ani jiného závazného prohlášení společenské firmy o nabytí (přínosu) nemovitého jmění, patřícího společníkům, nelze předepsati z hodnoty těchto nemovitostí poplatek imobilární dle pozn. 4. k saz. pol. 91/55, neprokázal-li úřad, že nemovitosti ty byly do společnosti vneseny.

(Nález ze dne 14. března 1927 č. 8695.)

Vymíní-li si jeden z prodávajících spoluvlastníků v kupní smlouvě o nemovitost od kupujícího zvláštní příspěvek k úhradě útrat, které prý mu včasným vyklizením prodaného objektu vzniknou, jde o vedlejší plnění podle § 50 popl. zákona o pozn. 1. k saz. pol. 95/65.

(Nález ze dne 3. března 1927 č. 4064.)